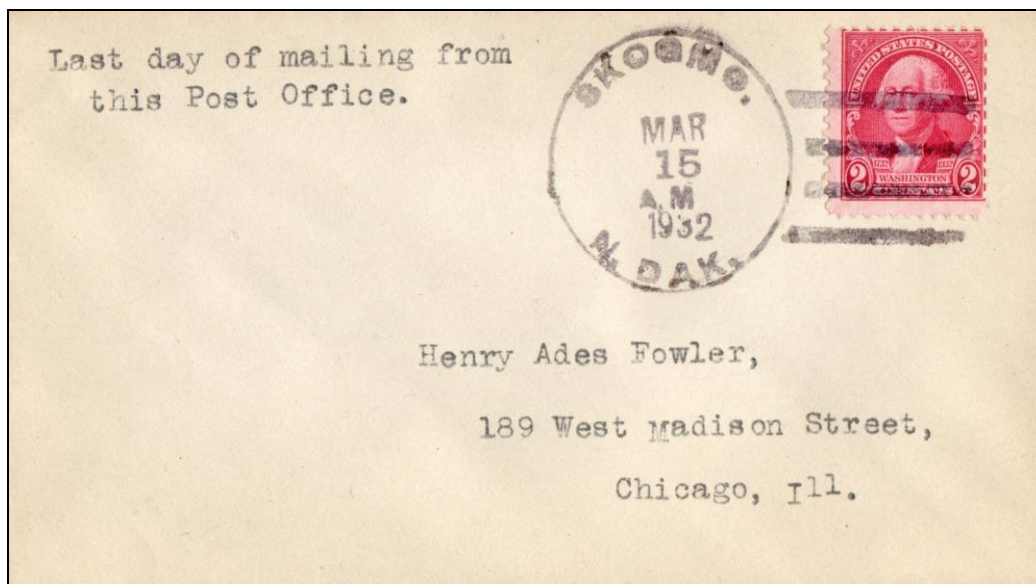

Skogmo Post Office - Et postkontor i North Dakota med røtter i Overhalla.

Av Dag Henriksbø

For noen år siden kjøpte jeg et amerikansk brev stemplet Skogmo, North Dakota. Etter nærmere undersøkelser kom det fram at postkontorets navn var knyttet til en utvandrerfamilie fra Overhalla.

Den 29 år gamle tømmermannen Anton Tesmans Skogmo, hans nesten 3 år yngre kone Johanna og barna Anna f. 1877 og Johannes Teodor f. 1878, utvandret i 1879 fra Overhalla til Nord-Amerika.

7. mai dro de med dampskipet *Tasco* med kurs for Lanesboro, Minnesota. Billetten var betalt i Amerika ("prepaid ticket"). De som fikk slik billett, fikk den betalt av slektninger som hadde utvandret tidligere eller fra en virksomhet som hadde behov for kompetent arbeidskraft. I sistnevnte tilfelle var billettene høyst sannsynlig å anse som lån som skulle tilbakebetales med arbeid.

Familien bosatte seg ved Whalan, like i nærheten av Lanesboro, som ligger sør-øst i Minnesota. Anton fikk arbeid som "barrel maker", dvs. i produksjon av tretønner som ble brukt til lagring og frakt av matvarer.

I 1882 flyttet familien til Minneapolis. Anton arbeidet også der i tønneproduksjonen. Han var kjent som en dyktig håndverker, men arbeidsdagen var lang og arbeidet svært anstrengende. Legen anbefalte ham å finne et annet yrke grunnet helseplager.

Dette førte til at familien i 1886 flyttet til Elbow Lake som ligger nord-vest for Minneapolis. Der etablerte de Skogmo General Store. Igjen av helsemessige årsaker, bestemte Anton seg for å begynne som farmer. De solgte butikken til John, Antons bror. John hadde sammen med sin kone nylig flyttet til Elbow Lake.

Først leide Anton og Johanna en farm i nærheten av Elbow Lake. Etter en tid kjøpte de sin egen farm. Ekteparet hadde fått 9 barn etter at de kom til Amerika, hvorav tre (Jacob, Arthur og James) døde i løpet av sine første leveår.

For å benytte seg av muligheten til gratis land til seg selv og sine barn - i henhold til ordningen *the Homestead Act* - flyttet Anton og Johanna i 1902 familien til North Dakota. De kjøpte en farm ved Manfred i Wells County. I tillegg tok de gratis land i McLean County, ca. 80 km vest for Manfred. De to eldste barna, Anna og Johannes (som nå var blitt amerikanisert til John), tok land i det samme området. Johns land lå i nabofylket, Sheridan County.

Anton og Johanna bygde opp en fin og veldrevet farm ved Manfred. De var kjent som ærlige, arbeidsomme, vennlige, hjelpsomme og gjestfrie mennesker. Johanna var en utmerket kokk som tok vare på norske mattradisjoner, blant annet serverte hun lutefisk og lefse til jul. De var også aktive bidragsytere i kirken og lokalsamfunnet for øvrig. Anton døde fredfullt i sitt hjem 14. august 1928 i en alder av 78 år. Johanna bodde alene i 4 år. Deretter flyttet hun til Minneapolis for å bo hos sin datter, Magda. Johanna hadde fått grå stær og skulle opereres der. Operasjonen mislyktes og hun ble blind for resten av livet. Johanna returnerte fra Minneapolis 1933 til Manfred, og døde 6. januar 1939 i alder av 86 år.

John bygde Skogmo Store på farmen sin i Sheridan County. Butikken huset også Skogmo Post Office da det åpnet 4. oktober 1904, med John Teodor Skogmo som postmester. Det vokste raskt fram en liten landsby som fikk navnet Skogmo. Den lå i nåværende Cransville kommune, 24 km nord for McClusky.

John giftet seg med Anna Christina Maria, kalt Mary Borchert. De fikk fire barn sammen; Ruth, Inez, James og Arnold. Etter at Mary døde 1911, giftet John seg med Cora Olson. Med henne fikk han en datter; Marjorie. John døde i 1927, bare 49 år gammel. Cora døde året etter.

Postkontoret Skogmo, ND, ble lukket 31. mars 1932. Deretter ble posten formidlet fra byen Kief. I 1940 ble Skogmo Store ødelagt av brann. Butikken ble på den tiden drevet av Harold O. Ostrom. Landsbyen Skogmo hadde da kun 6 innbyggere og var begynt å ligne en spøkelsesby. Stedet er nå en pløyd åker uten spor etter tidligere bosetting.

Kilder:

Odd S. Lovoll: Det løfterike landet (1997)

Hjalmar Rued Holand: De norske settlementers historie (1908)

Ingrid Semmingsen: Veien mot vest I/II

Douglas A. Wick: North Dakota Place Names

Anton and Johanna Skogmo Family (Internett)

Namdal Historielag v/ Arne Bjørhusdal